

Frekvenser og sendere

De nuværende radioforsøg foregår i frekvensbåndet 100–104 MHz, der egentlig ved international aftale er forbeholdt et 4. landsdækkende radio-program, dvs. et net af kraftige sendere. Så længe der ikke er indført et program 4, vil båndet dog fortsat kunne anvendes af lokale radioer, men dets kapacitet vil være stærkt afhængig af nabolandenes anvendelse af disse frekvenser til kraftige sendere i landsdækkende sendernet.

Lokal radiovirksomhed skal i fremtiden foregå i båndet 104–108 MHz, der hidtil internationalt har været anvendt til mobile radiotjenester, herunder luftfartskommunikation. Der er fra Sveriges og en række østlandes side taget forbehold med hensyn til faren for forstyrrelser af deres tjenester i forbindelse med båndets udlægning til lokal radio. Dette kan i værste fald indebære, at båndet først vil stå til rådighed i fuld udstrækning i 1995. Båndet vil således kun i et ikke nærmere bestemt omfang være til rådighed for lokal programvirksomhed pr. 1. april 1986.

Endelig vil der i henhold til den internationalt vedtagne frekvensplan være mulighed for lokal radiovirksomhed i frekvensområdet 87,5–100 MHz dvs. på frekvenser beliggende mellem dem, som benyttes af landsprogrammernes kraftige sendere.

Det kan således ikke i øjeblikket siges, præcis hvor mange lokale sendere der vil kunne opstilles ved begyndelsen af den permanente ordning. Antallet vil dog være betydeligt, og langt større end 48 – det antal 10 watt sendere, der i øjeblikket er i drift i båndet 100–104 MHz. Men dette båndes anvendelighed til lokal virksomhed vil mindskes i takt med, at det i nabolande tages i brug med stærke sendere med forstyrrelser til følge.

Omvendt vil den lokale anvendelighed af båndet 104–108 MHz vokse i takt med, at andre landes forbehold opgives, indtil total landsdækning er mulig. Post- og Telegrafvæsenet udfolder bestræbelser i denne retning. For dette net planlægges med radiosendere på 160 watt effektivt udstrålet effekt (e.r.p.) og antennehøjde 40 m, dvs. en vis styrkelse i forhold til forsøgsordningen. Udnyttes den mulige effektførogelse fuldt ud, vil det medføre, at stationernes rækkevidde i mange tilfælde vil blive begrænset af forstyrrelser fra andre tilsvarende stationer på samme kanal. Senest i 1995 vil antallet af sendere – forudsat en jævn fordeling over landet – kunne være omkring 400, hvoraf mindst 1 i hver kommune.

I FM-båndet 87,5–100 MHz har Danmark mulighed for at oprette ca. 130 sendere med en mak-

simal effekt på 30 watt. Frekvenserne i dette område er dog mindre attraktive, fordi mange lyttere vil kunne have svært ved at stille ind på senderne, der på skalaen vil være klemte inde mellem de stærke sendere for program 1–3.

Der vil således på radioområdet være plads til et betydeligt antal lokale sendere, men en række usikre faktorer gør det indtil videre svært at angive, hvor mange der kan oprettes, og dette må ses i lyset af, at det endnu ikke er kendt, hvor mange steder der vil være ønske om at drive programvirksomhed.

Forholdene taler for en pragmatisk fremgangsmåde, hvor det fastlægges som princip, at der skal være mulighed for én nærradiosender pr. kommune – og så vidt muligt flere sendere pr. storbyområde. I tilfælde, hvor ministeren for offentlige arbejder af frekvensmæssige årsager ikke kan udstede tilladelse til alle de radiostationer, der er nødvendige for de programvirksomheder, som de lokale nævni i givet fald vil tillade, må valget mellem alternative løsningsmuligheder træffes af det centrale udvalg.

Med hensyn til tv har Danmark udover det eksisterende landsdækkende program, der ligger i VHF-området, mulighed for i UHF-området at oprette 2 landsdækkende programmer baseret på kraftige hovedsendere suppleret med mindre hjælpesendere.

Forudsættes muligheden for et tv-2 bevaret, vil de frekvenser, der er udlagt til et tv-3, kunne udnyttes på en sådan måde, at der i en geografisk jævn fordeling vil være plads for 70–90 sendere – eventuelt med en lidt større effekt end de 200 watt, der har været fastsat for forsøgsordningens 10 sendere.

Der vil på denne måde kunne opnås dækning af ca. ¼ af landets areal. Placeres sendere fortrinsvis i byerne, vil det på grund af forstyrrelsesfaren medføre en væsentlig reduktion af det mulige senderantal, men en meget stor del af befolkningen vil dog kunne nås.

Kulturministeriet foreslår på denne baggrund, at der anvendes samme fremgangsmåde ved fordelingen af stationsmuligheder som med hensyn til radio, således at det tilstræbes, at flest mulige områder skal kunne få lokal-tv.

Såfremt et tv-2 bliver realiseret, åbner der sig en anden mulighed for at tilbyde befolkningen lokal-tv. Der vil i forbindelse med tv-2s sendere kunne opsættes sendere i endnu et sendernet, der ved international aftale er sikret for et landsdækkende dansk fjernsynsprogram. Sendernes placering vil muliggøre udsendelser inden for det enkelte amt.